

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Jana Kratochvíla a Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **E. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2026, čj. OAM-1433/BE-BE01-P15-2025, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2026, čj. 40 Az 5/2026-23,

t a k t o :

- I. Žalobkyni **se ustanovuje** zástupcem pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Richard Polma, advokát.
- II. Návrh žalobkyně na přiznání odkladného účinku **se zamítá**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná rozhodla o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany k opakované žádosti žalobkyně, jelikož ji shledala nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Krajský soud v Praze žalobu zamítl v záhlaví označeným rozsudkem.

[2] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost. V ní požádala Nejvyšší správní soud o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti. Podala rovněž návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

I. K návrhu na ustanovení zástupce

[3] Předseda senátu může stěžovateli ustanovit zástupce, pokud jsou u něj splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a je-li to nezbytné pro ochranu jeho práv (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 soudního řádu správního). Dále platí, že návrh stěžovatele nesmí být tzv. zjevně neúspěšný (§ 36 odst. 3 soudního řádu správního).

[4] V řízení o kasační stížnosti je zastoupení advokátem jednou ze zákonných podmínek řízení (§ 105 odst. 2 soudního řádu správního). Není proto třeba blíže zkoumat naplnění podmínky o nezbytnosti zastoupení, neboť potřeba zastoupení ve smyslu § 35 odst. 10 soudního řádu správního plyne přímo ze zákona. Nejde ani o návrh, který by byl zjevně neúspěšný.

[5] Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda u stěžovatelky existují předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, což je další podmínka pro ustanovení zástupce. Stěžovatelka je sice osvobozena od soudního poplatku ze zákona [§ 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Pro účely ustanovení zástupce však soud i přesto musí zhodnotit, zda stěžovatelka, vzhledem ke svým osobním, majetkovým a výdělkovým poměrům, obecně splňuje podmínky pro osvobození od poplatků. Osvobození tohoto typu sporů od poplatků totiž nutně neznamená, že sám stěžovatel výše popsané podmínky pro osvobození od poplatků skutečně splňuje (usnesení NSS z 12. 2. 2025, čj. 5 Ads 6/2025-27, bod 5).

[6] Stěžovatelka ve vyplněném formuláři ke svým osobním a majetkovým poměrům uvedla, že v současné době nemá žádné příjmy. Je zajištěna v X. Nemůže pracovat. Nemá ani žádný majetek, ze kterého by mohla právního zástupce zaplatit.

[7] Vzhledem k výše popsaným poměrům má soud za to, že stěžovatelka splňuje předpoklady pro plné osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 soudního řádu správního. Stěžovatelka nemá žádné příjmy ani majetek a v současné době se nachází v zařízení pro pobyt cizinců, což její možnosti k obstarání si finančních prostředků dále ztěžuje.

[8] Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovatelce zástupcem JUDr. Richarda Polmu, advokáta se sídlem Křížkovy schody 67/2, Mladá Boleslav. Stěžovatelka ve svém návrhu o ustanovení tohoto advokáta výslovně požádala s tím, že ji zastupuje již v jiném řízení vedeném před Nejvyšším správním soudem (sp. zn. 4 Azs 27/2026), a tudíž je s její situací obeznámen. Stěžovatelka v něj má důvěru. Nejvyšší správní soud přihlédl též k tomu, že sídlo ustanoveného advokáta se nachází poblíž současného místa pobytu stěžovatelky a že advokát ovládá ruský jazyk.

[9] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že kasační stížnost obsahuje všechny náležitosti dle § 106 odst. 1 soudního řádu správního. Její případné doplnění (v mezích § 104 odst. 4 a § 109 odst. 5 soudního řádu správního) tedy Nejvyšší správní soud ponechává na uvážení ustanoveného zástupce. V takovém případě tak ustanovený zástupce učiní bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě tří týdnů od doručení tohoto usnesení. Po uplynutí této lhůty přistoupí Nejvyšší správní soud k dalším úkonům za účelem rozhodnutí ve věci samé.

[10] Nejvyšší správní soud ustanoveného zástupce upozorňuje, že v souladu s rozvrhem práce se věcí bude zabývat, projedná ji a rozhodne 22. senát Nejvyššího správního soudu ve složení: Jitka Zavřelová, Tomáš Foltas a Jan Kratochvíl. V případě dlouhodobé nepřítomnosti některého ze členů uvedeného senátu může být senát podle pravidel uvedených v rozvrhu práce Nejvyššího správního soudu doplněn některým ze soudců 21. senátu, kterými jsou Radovan Havelec, Tomáš Rychlý a Faisal Husseini. Pokud dojde ke změně rozvrhu práce, jsou o těchto změnách aktuálně podávány informace na webových stránkách Nejvyššího správního soudu (www.nssoud.cz). Některé úkony v řízení před soudem mohou vykonávat též asistenti soudců (§ 29a jednacího řádu Nejvyššího správního soudu). Pokud má ustanovený zástupce za to, že některý ze jmenovaných soudců je z projednávání této věci vyloučen pro svůj poměr k věci, k účastníkům, nebo k jejich zástupcům (§ 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších

pokračování

předpisů), může namítnout jejich podjatost v propadné lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto usnesení. Pokud bude senát doplněn jiným soudcem, nebo vznikne-li důvod podjatosti až v průběhu řízení, počítá se tato lhůta od okamžiku, kdy účastník řízení důvod podjatosti zjistí. O námitce rozhodne jiný senát Nejvyššího správního soudu.

[11] Nejvyšší správní soud ustanoveného zástupce žádá, aby Nejvyššímu správnímu soudu průběžně sděloval provedení úkonů, které nebudou patrné ze spisu, neboť soud o odměně ustanoveného zástupce rozhoduje zpravidla spolu s konečným rozhodnutím ve věci a vychází tak pouze z úkonů, které mu jsou k tomuto datu doloženy. Soud rovněž žádá ustanoveného zástupce, aby soudu sdělil číslo bankovního účtu, na který bude možno přiznanou odměnu poukázat, a zda je plátcem daně z přidané hodnoty.

[12] Zastoupení advokátem, kterého Nejvyšší správní soud ustanovil pro řízení o kasační stížnosti, je omezeno jen na toto řízení (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 6. 2018, čj. 8 As 167/2017-58, č. 3766/2018 Sb. NSS).

II. K návrhu na přiznání odkladného účinku

[13] Stěžovatelka v návrhu na přiznání odkladného účinku uvedla, že jí může být způsobena vážná újma tím, že bude nucena vycestovat do státu původu, čímž ztratí možnost vystupovat v řízení osobně. Na území České republiky má stěžovatelka rodinné vazby, zejména vztah s dcerou.

[14] Žalovaný s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Podle něj žalobkyně neuvedla žádné konkrétní důvody, pro které je nutné právě v jejím případě nutné odkladný účinek přiznat.

[15] Podle § 107 soudního řádu správního nemá kasační stížnost obecně odkladný účinek. Odkladný účinek není ani ve vztahu ke kasační stížnosti v projednávané věci dán ani na základě zvláštní právní úpravy (zákona o azylu). Žalovaný totiž řízení o mezinárodní ochraně zastavil z důvodu uvedeného v §10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, tedy že opakovanou žádost stěžovatelky posoudil jako nepřipustnou (§ 32 odst. 5 ve spojení s § 32 odst. 2 téhož zákona).

[16] Nejvyšší správní soud nicméně může odkladný účinek na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 soudního řádu správního se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 soudního řádu správního lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[17] Kromě formální podmínky, již je vznesení příslušného návrhu, je pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nutné splnění tří podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky musejí pro stěžovatele znamenat závažnou újmu, (2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, čj. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, bod 24, a usnesení NSS ze dne 3. 10. 2017, čj. 9 Afs 275/2017-20, bod 10). Povinnost tvrdit a osvědčit

hrozbu újmy tíží stěžovatele (usnesení NSS ze dne 24. 9. 2015, čj. 2 As 218/2015-50, bod 5). Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaný a podepřený konkrétními důkazy (usnesení NSS ze dne 30. 1. 2012, čj. 8 As 65/2011-74, bod 9).

[18] Po zvážení důvodů přednesených stěžovatelkou dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou v projednávané věci naplněny.

[19] Stěžovatelka se v návrhu omezila pouze na obecné vymezení důvodů, v nichž spatřuje hrozbu vážné újmy (povinnost opustit území, nemožnost hájit se osobně a fakt, že zde má rodinné vazby), avšak je blíže nekonkretizovala. Neosvědčila tak, že právě ve vztahu k její situaci existují konkrétní okolnosti, pro které by pro ni mohl výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí znamenat závažnou újmu.

[20] Z judikatury plyne, že obecně vyjádřený zájem cizince na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS). Stejně tak nestačí obecná tvrzení o existenci rodinných vazeb na území; je naopak třeba, aby cizinec současně tvrdil a osvědčil, že by u něj v důsledku nepřiznání odkladného účinku došlo k zásadnímu narušení soukromého a rodinného života (např. usnesení NSS ze dne 18. 9. 2024, čj. 3 Azs 174/2024-27, bod 10). Tuto potřebnou konkretizaci stěžovatelka ve svém návrhu neučinila.

[21] S ohledem na neprokázání dostatečně závažné újmy v důsledku výkonu či jiných právních následků napadeného rozsudku krajského soudu se Nejvyšší správní soud již nezabýval poměřováním stěžovatelkou tvrzené újmy se zájmy třetích osob a veřejným zájmem. Jelikož v dané věci nejsou splněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud návrh stěžovatelky zamítl (výrok II. tohoto usnesení).

[22] Současně však Nejvyšší správní soud dodává a zdůrazňuje, že z rozhodnutí o žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (viz usnesení NSS ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, či usnesení rozšířeného senátu NSS čj. 10 Ads 99/2014-58).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. 5. 2026

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu